

Na kraju sveščića navedena je literatura i izvori za pojedina pisma. Za prvo pismo (odnosno 19. pismo) služile su uredniku dvije redakcije: prva koju je sastavio F. Krenzer i druga koju je sastavio A. Täuble. Urednik se koristio i *Rječnikom biblijske teologije* u hrvatskom prijevodu a u izdanju Kršćanske sadašnjosti iz Zagreba, hrvatskim prijevodom *Spolnost i brak u Bibliji* od Kruijfa i Vollebregta, isto tako u izdanju Kršćanske sadašnjosti iz Zagreba, holandskim »*Novim katekizmom*« i još nekim drugim izvorima i literaturom. Za drugo (odnosno dvadeseto) pismo poslužio se urednik bilješkama s Mariološko-marijanskog kongresa u Zagrebu od godine 1971. Za članke o velikim religijama služio se urednik člankom biskupa Jablanovića o Islamu te člancima koji su o velikim religijama svijeta izlazili u KANI od godine 1973. u brojevima 3—8.

Knjiga »Naša vjera« želi biti neke vrsti vjeronauk za odrasle osobe to jest odrasle osobe želi informirati, obavijestiti o raznim istinama s područja naše katoličke vjere. Ona je dapače neke vrsti udžbenik tečaja za upoznavanje svega s područja katoličke vjere. U tom smislu ta knjiga može našim odraslima učiniti velike usluge. Čitanjem tog niza moći će se odrasli čitalac upoznati postepeno sa sadržajem naše vjere. Istina, poneka su poglavlja obrađena nešto škrtije nego druga, ali to je neminovna sudbina takvog jednog udžbenika za odrasle koji izrasta više iz životne potrebe nego iz sustavnog planiranja građe u cjelini. Svećenicima koji trebaju katehizirati odrasle za prvu pričest ili za sklapanje braka ta će knjižica odlično moći poslužiti, bilo da sami iz nje letimično prouče nakajnene kateheze ili da same sveščiće dadnu u ruke kandidatima. Bilo na blagoslov svim odraslima.

Vojko A. Humski

HOMILIJE — od Došašća do Cvjetnice lit. god. C; u izdanju *IZVORI ISTINE*, dominikanci, Korčula 1973, str. 5—84, narudžbe: *IZVORI ISTINE*, dominikanci, 50260 KORČULA.

Evo nam 12. broja propovjedničke sekcije izdanja *IZVORI ISTINE*. Osim propovijedi za spomenute nedjelje i prigodne svetačke dane ima po nekoliko govora za sprovode i za vjenčanje. Na kraju su nadodani neki primjeri »za osvježenje«.

Propovjednička literatura se kod nas širi. Pohvalno. Korisno je to svim svećenicima, napose onima preopterećenima poslom u apostolatu, u poslovima vođenja župe itd. Dva-naest svezaka te serije u istom izdanju doista nije malo. Poželjeti je još plodniju budućnost.

Ove su homilije sastavljene od više suradnika, ali treba priznati da je podosta teško otkriti raznolikost autora, jer sve povezuje jasan stil, ispravnost ideja, nadahnuće na svetom tekstu, neka živahnost izlaganja i sl. To osobito vrijedi za ono malo govora za sprovode i vjenčanja.

Ne namjeravam reći da je upravo ovaj način homilija maksimalno dostignuće. A tko to može dostignuti? Uvijek više treba očekivati od propovjednika nego od propovijedi. Njegov nastup, stupanj duhovnog života, proživljavanje vjere, praktični život i drugi njegovi osobni faktori više djeluju na srca nego formulari propovijedi.

Čitajući ove homilije dolazi mi na pamet kako je potrebno da i propovjednici budu upućeni u neka didaktička načela, jer propovijedanje je prije svega *poučavanje*. Nikada se ne može dovoljno naglasiti koliko je potrebno da propovijedi budu u znaku npr. načela *interesa* (u funkcionalnom smislu), tj. da slušalac uvidi kako je sadržaj propovijedi »vrijedan« za njega, a za to je potrebno da propovjednik u njemu stvori raspoloženje zainteresiranosti te (slušalac) usmjeri sve svoje duševne snage da sadržaj propovijedi postane sadržaj njegova života; isto tako je važno načelo *životne blizine*, a toga nema ako i sadržaj i način iznošenja pa i sama ličnost propovjednikova nije bliska životu, onom konkretnom, pa se vidi da ga razumije, da se uživljuje u životne probleme slušalaca prema onoj sv. Pavla Rim 12, 15; istaknuo bih na osobit način ono didaktičko načelo *zavičajnosti*, tj. da propovjednik računna na manifestacije života kako se ovaj odvija

u neposrednoj blizini slušateljstva; da spomenem i načelo *zornosti*, tj. da propovijedi budu upadljive, vizuelno predočljive kao da slušaoci gledaju neki vidljivi predmet i nastoje misaono ponirati u shvaćanje unutarnje biti predmeta o kojemu se govori itd.

Cemu ovo nabranje? Kristovo propovijedanje ostat će uvijek model izvrsnog didaktičara, jer u njegovim se nastupima otkrivaju svi ti zakoni, a iznad svega zračenje njegove božansko-čovjeće naravi. Krist je »navješćivao Riječ onako kako su je mogli razumjeti... bez usporedaba nije govorio, a nasamo je sve tumačio svojim učenicima« (Mk 4, 33—34).

J. K.

Vjekoslav Grmič: MALI TEOLOŠKI SLOVAR (rječnik) — Izdanje Mohorjeve družbe u Celju, rubrika: Teološki priručnici, 1.

Pisac nam u skoro stotinu i devedeset termina na već uobičajen (klastični) način donosi terminologiju s područja bogoslovne znanosti. U tom je smislu u odnosu na razvitak teološke znanosti donio i danas više upotrebljavane nazive. Posve ispravno i pohvalno.

Ako bismo ovaj Mali teološki slovar (rječnik) usporedili sa slovenskim isto tako malim »Filozofskim slovarom« Aleša Ušeničnika, morali bismo reći da je Ušeničnikov slovar s obzirom na broj termina velik prema Grmičevom slovaru, rječniku. No Grmičev je velik s obzirom na tumačenje nekih termina u odnosu na Ušeničnikov. Uzmimo: agnosticizam, askeza, tradicionalizam. U tom je smislu sigurno Grmičev slovar potpuniji i dotjeraniji.

No čini mi se da bi i u »Mali teološki slovar« morali ući termini kao što su »teistički egzistencijalizam«, jer je taj termin usko povezan s pojmom »nove teologije«, koju bi u našem vremenu bilo dobro osvjetliti.

Istina, sam metodički pristup može biti različit, tako da eventualna drugačija mišljenja mogu biti prihvaćena, ali i ne moraju.

Držim da je dobro upozorenje koje autor daje uz određene termine, riječi s obzirom na njihovo podrijetlo, etimologiju, no preostaje pitanje: ne bi li bio bolji metodički pristup koji bi to proveo kod svake strane riječi? Svakako je Grmičev »Mali teološki slovar« za slovensko jezično područje potreban, preporučljiv i nadasve hvalevrijedan.

No još nešto: Poučen osobnim iskustvom od prije dvije godine *savim bi obratno rekao od autora* »Malog teološkog slovara« za hrvatsko jezično područje: svakom zanimiku na hrvatskom jezičnom području preporučam Grmičev »Mali teološki slovar«, jer toliko sigurno zna slovenski da mu može dobro poslužiti!

J. Kribl

NOVI ZAVET. Preveo dr Emilijan Čarnić. Izdalo Biblijsko društvo, Beograd 1973.

Biblijsko društvo u Beogradu lani je godine pravoslavnu Crkvu u Srbiji obogatilo novim prijevodom Svetog pisma Novog zavjeta na srpski jezik u jednom svesku s kožnim i plastičnim uvezom, džepnog formata. Ovaj je prijevod Novoga zavjeta učinio dr Emilijan Čarnić koji se već godinama bavi prevodjenjem Novoga zavjeta iz grčkog originala na srpski jezik. Dr Emilijan Čarnić je profesor biblijskih znanosti Novoga zavjeta na Pravoslavnom teološkom fakultetu u Beogradu i đakon Srpske pravoslavne Crkve. Plodove njegova prevodilačkog rada na tekstovima Evandjelja vidjeli smo već prethodne godine, to jest 1972, kad je Biblijsko društvo u Beogradu izdalo četiri sveščića Evandjelja u Čarnićevu prijevodu: 1) Evandjelje po Mateju (stranica 66), 2) Evandjelje po Marku (stranica 41), 3) Evandjelje po Luki (stranica 71) i 4) Evandjelje po Jovanu (stranica 57). To su sveščići malog džepnog formata, vrlo prikladni za putovanje.

Dr Emilijan Čarnić latio se vrlo teškog posla. Htio je dati srpskom narodu novi, suvremeni i lako razumljivi prijevod novozavjetnih spisa.